

Der siger den ærede Ordfører, at de vilde jo ikke have Brug for det Bidrag, som saaledes skulde refunderes dem af Amtsfonden; de kunne vel have Brug derfor eet Aar og dernæst ikke et andet. Ja, det maa vistnok berøve paa et temmelig stort Ubekjendtskab med disse Forhold; jeg vil da i alt Fald opfordre den ærede Ordfører til at nævne mig en eneste af de paagjældende Der, hvorom det kan siges. Jeg kjender af personlig Erfaring en stor Deel af dem og efter temmelig gode Oplysninger næsten alle de øvrige. Jeg skal nævne som et Exempel en lille *D* i Svendborg Amts Bdie Valgkreds, nemlig Strømsø. Den udgjør 129 Tdr. Hartkorn; Beboerne have foruden Udgifterne til deres Biveie maatte anlægge en Skibsbro for 2,400 Rd. og har dertil opnaaet af Amtet at faae et Bidrag af 700 Rd. Nu har denne lille *D*, som udreder sit fulde Bidrag til Amtsveivæsenet, altsaa 1,700 Rd. tilbage for denne Skibsbro, foruden de øvrige Veivudgifter hjemme og i Amtet. Det er imidlertid kun i Skibsbro, men der er mange Gange, at naar de skulle 1 Miil til Rudkjøbing, kunne de ikke komme denne Vej, men maae en modsat Vej paa Grund af Veir og Vind for at hente Læge. De ere derfor nøbte til ogsaa at have mere end een Bro, og hvad denne lille *D* forøvrigt mangler, er et Vaadeleie; de have ikke en lille Havn, saa at de om Vinteren kunne lade deres Vaade ligge i Søen, men de maae trække dem op paa Land, og naar de i enkelte Tilfælde i Hvi og Hast skulle afsted, koster det dem meget Besvær, inden de kunne komme til at seile med en Vaad, som de tør vove sig ud med. Jeg gad nok vide, hvorledes man vil antage, at denne lille *D* skulde, fordi den fik den Betjelse, vi foreslaae, blive endog tilnærmelsesviis ligesaa helbdig stillet som de andre Communer i samme Amt. Der vil gaae en Menneskealder hen, inden dette kan skee. Jeg vil nævne et andet Exempel. Der ligger et Sogn i samme Amt og Valgkreds, som hedder Dreisø, og som bestaaer af Dreisø, Skarsø, Hjertsø og Birkeholm med 116 Tdr. Hartkorn. Derne have 1 à 2

Mile, ja lidt over, til Læge, Herredsfoged, Amtstue o. s. v., de ligge fjernede omtrent en halv Miil fra hverandre, de have selvfølgelig Præst paa den ene af Derne, Sordemoder paa en og Læge 2 Miil borte; men ingen af disse 3 Der have en Landingsbro, som er stærkere, end at den kan bortsnylles ved en Smule Høivande; de have desuagtet ikke faaet en eneste Skilling af Amtet til deres Færgevæsen indbyrdes eller mellem Derne og de paagjældende Kjøbstæder, men have til Dato maattet udrede deres fulde Bidrag til Veivæsenet. Om disse Smaasøer fik det Dobbelte af det, vi ville unde dem, vilde der dog gaae mange Menneskealder hen, inden de blive tilnærmelsesviis taaleligt stillede. Jeg kunde fra flere Amter — thi der er saavidt mig bekjendt ikke mere end eet Amt her i Landet, som ikke har saadanne Smaasøer — nævne saadanne Exempler, men jeg skal ikke trætte Thinget dermed, saameget mere som jeg vil opfordre den ærede Ordfører og ethvert Medlem, der troer at kunne modstige mit Kjendskab til disse Forhold, til at gjøre det, medens paa den anden Side de ærede Medlemmer, der have noget Kjendskab til disse Smaasøers Stilling, i fuldt Maal ville kunne bekræfte, hvad jeg siger. Det er et Spørgsmaal af noget større Betydning end det reent oeconomiske. Det er ofte Menneskelid om at gjøre, om de Vedkommende kunne komme fra og til Derne, og det ikke blot for de Syge, til hvem der skal hentes Læge, men ogsaa for dem, der skulle seile. Jeg skal ikke henvise til, at disse Smaasøer skulle have Krav paa vor Opmærksomhed, fordi de i disse Forhold efter min Overbeviisning ere forurettede i meget lang Tid, ikke efter Lovens Ord, men efter Forholdenes Natur; jeg skal ikke henvise til, at vi fra disse Der faae en stor Mængde af vore bedste og dygtigste Somænd, eller at det er lidt sømmeligt, naar man giver deres Beboere politiske Rettigheder, uden tillige ved at forbedre deres Communicationsmidler at sætte dem istand til at benytte sig af dem; men jeg vil henvise til, naar i Krigstilfælde vor Flaade